

Zologická záhrada

Navrhovanie biotopov zvierat zameranú na ich starostlivosť

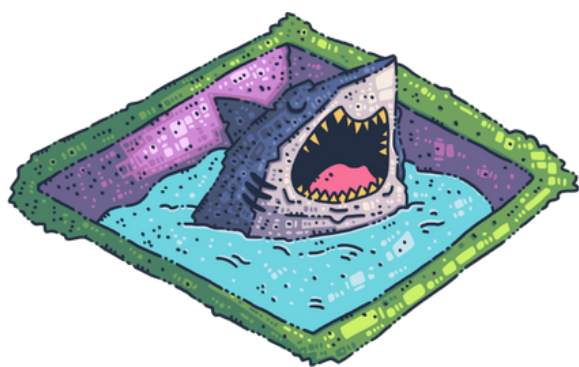
Kľúčové slová:

starostlivosť o zvieratá, biodiverzita, druhy, environmentálna zodpovednosť

Cieľová skupina:

žiaci základnej školy
(vek 6–11 rokov)

Ciele:

Táto aktivita oboznamuje žiakov s udržateľnosťou a starostlivosťou o zvieratá prostredníctvom dizajnu. Pomocou kociek LEGO a recyklovaných materiálov, ako sú čisté obaly na potraviny a cestoviny po spotrebe, žiaci postavajú nápadité biotopy zoológických záhrad a modely zvierat. Budú skúmať, ako možno dať odpadu druhý život a ako môžu verejné priestory – ako sú zoológické záhrady – inšpirovať k starostlivosti o biodiverzitu.

Na konci aktivity žiaci pochopia princípy upcyklácie, opíšu potreby rôznych zvierat a navrhnu miniatúrne výbehy, ktoré odrážajú premyslené a ekologické plánovanie.

Potrebná časová dotácia:

Dĺžka realizácie aktivity sa môže líšiť v závislosti od konkrétnej skupiny žiakov. Učiteľom odporúčame, aby prispôbili navrhované aktivity aktuálnej skupinovej dynamike, ako aj potrebám a záujmom žiakov.

V prípravnej fáze môžu učitelia využiť rôzne aktivity na predstavenie témy. Môže ísť napríklad o diskusie, videá, kreslenie, rozprávanie príbehov alebo aj exkurziu, v závislosti od veku detí a ich predchádzajúcich vedomostí.

Hlavná fáza výstavby, počas ktorej deti plánujú a stavajú svoj urbanistický prvok pomocou LEGO kociek, by spravidla nemala presiahnuť 45 až 60 minút. Táto fáza však často podnecuje ďalšiu zvedavosť a otázky, čo môže viesť k jej predĺženiu alebo k nadväzujúcim aktivitám. Podrobnejšie inštrukcie a odporúčané pedagogické prístupy pri realizácii aktivít projektu INNO-Kids nájdete v Metodickej príručke pre učiteľov.

Potrebný materiál a pomôcky:

- LEGO kocky rôzneho typu
- Cestoviny po spotrebe (rôzne tvary)
- Vypuklé oči, lepidlo, nožnice, farba, fixky
- Čisté, suché obaly na potraviny (napr. tácky, krabice, uzávery fliaš), kartónové alebo drevené podložky
- Voliteľné prírodné materiály (kamienky, vetvičky, mach)
- Referenčné obrázky zvierat a prostredia ZOO

Poznámka: Povzbudzte žiakov, aby kreatívne zhodnocovali dostupné materiály. Ak nie sú k dispozícii kocky LEGO, žiaci môžu použiť základné remeselné potreby na vdýchnutie života svojim nápadom prostredníctvom kresieb a ručne vyrobených modelov.

Úvod:

Začnite diskusiou: „Navštívili ste zoologickú záhradu? Všimli ste si, ako tam zvieratá žijú?“ Predstavte myšlienku, že zoologické záhrady nie sú len na zábavu – pomáhajú chrániť zvieratá, učia ľudí o prírode a môžu tiež ísť príkladom v oblasti udržateľnosti.

Postup:

Prípravná fáza

Vyzvite žiakov, aby sa zamysleli nad tým, čo rôzne zvieratá potrebujú. Aké prostredie potrebuje zebra, opica alebo ľadový medveď? Použite otázky typu:

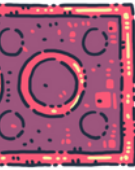
- V akom prostredí sa cíti zviera bezpečne a pohodlne?
- Ako také prostredie vieme vytvoriť pomocou LEGO a iných materiálov?
- Kde by sme mohli umiestniť stanice s vodou, prístreškom alebo jedlom?

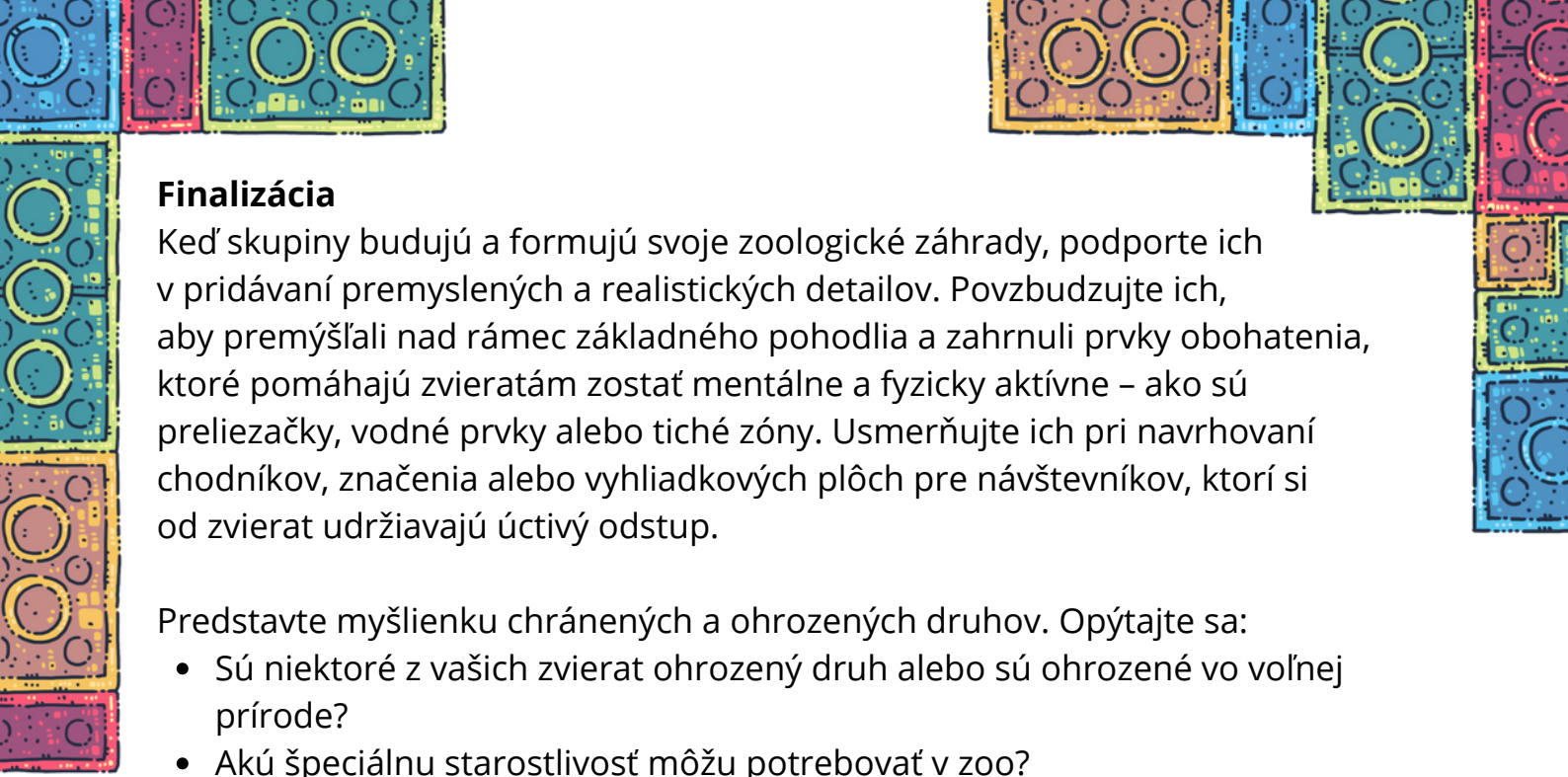
Konštruovanie

Rozdeľte žiakov do malých skupín a poskytnite im LEGO kocky, recyklované materiály a voliteľné cestoviny alebo prírodné predmety. Každá skupina:

- Vyberte si jedno alebo viac zvierat, na ktoré sa zameria
- Postavte svoje zviera z LEGO kociek alebo cestovín (alebo ich kombinácie)
- Navrhňte biotop z LEGO a obalového odpadu (napr. ploty, jazierka, jaskyne, stromové štruktúry)
- Pridajte značky, dekorácie alebo vzdelávacie panely z kartónu alebo papiera
- Všetko umiestnite na spoločný podstavec zoologickej záhrady alebo do tácky

Podporujte kreativitu pri kombinovaní materiálov – napr. LEGO žirafa v savane postavená z cestovín alebo kartónová jaskyňa s LEGO netopiermi.

Finalizácia

Keď skupiny budujú a formujú svoje zoologické záhrady, podprite ich v pridávaní premyslených a realistických detailov. Povzbudzujte ich, aby premýšľali nad rámec základného pohodlia a zahrnuli prvky obohatenia, ktoré pomáhajú zvieratám zostať mentálne a fyzicky aktívne – ako sú preliezačky, vodné prvky alebo tiché zóny. Usmerňujte ich pri navrhovaní chodníkov, značenia alebo vyhlídkových plôch pre návštevníkov, ktorí si od zvierat udržiavajú úctivý odstup.

Predstavte myšlienku chránených a ohrozených druhov. Opýtajte sa:

- Sú niektoré z vašich zvierat ohrozený druh alebo sú ohrozené vo voľnej prírode?
- Akú špeciálnu starostlivosť môžu potrebovať v zoo?
- Ako môže váš model pomôcť učiť návštevníkov o ochrane prírody?

Žiaci si môžu do svojej zoo zvoliť „chránenú zónu“ alebo „vzdelávací kútik“, aby zvýšili povedomie o ochrane zvierat. Môžu pridať informačné tabule, plagáty alebo priestor záchranného centra. Povzbudte každú skupinu, aby svoj model nepovažovala len za exponát, ale za odkaz: „Takto sa staráme o zvieratá na svete – s kreativitou, láskavosťou a vedomosťami.“

Príbehy

Vyzvite žiakov, aby vymysleli príbeh o jednom zo svojich zvierat. Príbeh môže sledovať príchod nového zvieraťa do zoo, objavovanie okolia mláďaťom alebo prípravu biotopu ošetrovateľom zoo. Príbehy môžu skúmať pocity, vzdelávacie momenty alebo malé výzvy. Žiaci môžu prezentovať svoj príbeh spolu so svojím modelom, aby pomohli ostatným citovo sa spojiť s ich návrhom.

Prezentácia

Každá skupina predstaví svoju expozíciu triede. Žiaci by mali vysvetliť, ktoré zvieratá si vybrali, aké materiály použili a ako ich biotop spĺňa potreby daného druhu. Skupiny sa môžu podeliť o svoj príbeh a všetci sú vyzvaní, aby poskytli spätnú väzbu alebo kládli otázky.

Tipy:

- Povzbudte žiakov, aby vnímali odpad ako zdroj. Opýtajte sa: „Aké zviera by ste mohli postaviť z tohto vrchnáka od fľaše?“ alebo „Mohla by táto kocka LEGO slúžiť ako krmná stanica?“ Ukážte príklady modelov zvierat zo zmiešaných materiálov a zdôraznite, že premyslený dizajn je dôležitejší ako dokonalosť.
- Pripomeňte žiakom, že starostlivosť o zvieratá ide ruka v ruku so starostlivosťou o planétu.

Dodatočné informácie:

Prispôsobenie aktivít

Poskytnite dodatočnú podporu alebo zjednodušené inštrukcie žiakom, ktorí to potrebujú. Šikovnejším žiakom ponúknite rozširujúce úlohy, napríklad detailnejšie štúdium udržateľných postupov alebo stavbu zložitejších modelov.

Hodnotenie

Žiakov hodnotte na základe ich participácie počas diskusií a praktických aktivít. Zohľadňujte kreativitu, úsilie, spoluprácu, mieru porozumenia prejavenu v ich výsledných modeloch, kritické myslenie, schopnosť poskytovať konštruktívnu spätnú väzbu a prezentačné zručnosti.

Doplňkové aktivity

- Pozvite ošetrovateľa zoologickej záhrady, veterinára alebo ochrancu divokej zveri, aby sa prihovril triede. Žiaci by mohli skúmať ohrozené zvieratá a vytvárať „záchranné biotopy“.
- Zorganizujte školskú kampaň na zber bezpečných materiálov pre budúce projekty opätovného použitia.

Súvis so vzdelávacím programom:

Aktivita prepája vzdelávacie oblasti:

Príroda (klasifikácia zvierat, ekosystémy a biotopy)

Spoločnosť (empatia, spolupráca a environmentálna zodpovednosť)

Umenie (dizajn, kreativita, konštrukcia)

Jazyk (rozprávanie príbehov, diskusia, prezentácia)

Súvis s cieľmi udržateľnosti:

- **SDG 11:** Udržateľné mestá a komunity – Žiaci budujú priestory, ktoré zmysluplným spôsobom spájajú ľudí s prírodou.
- **SDG 12:** Zodpovedná spotreba a výroba – Žiaci sa učia kreatívne opätovne využívať veci a znižovať množstvo odpadu.
- **SDG 15:** Život na pevnine. Žiaci prejavujú starostlivosť o zvieratá a navrhujú s ohľadom na biodiverzitu.